

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРИЛОЖЕНИЕ

КЪМ ЗАПОВЕД № РД 09-1870/ 22.12.2004 Г.

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА
ПРОГРАМА**

за придобиване трета степен на професионална квалификация

СПЕЦИАЛНОСТ : 1471 . ДИЗАЙН

ПРОФЕСИОНАЛНА ОБЛАСТ: 14. ИЗКУСТВА

ПРОФИЛ : 02. ПРОСТРАНСТВЕН ДИЗАЙН

София, 2004 година

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Изпитната програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и практика за придобиване трета степен на професионална квалификация по специалност **Дизайн**, профил **Пространствен дизайн**. Разработена е на основата на ЗНП, ЗПОО, ЗСОМ, нормативните документи за придобиване степен на професионална квалификация.

II. ЦЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО

Основна цел на обучението по специалността **Дизайн**, профил **Пространствен дизайн** е формирането на професионални компетенции - знания, умения, навици и професионално - личностни качества, гарантиращи качествено упражняване на професията и успешна реализация на обучаваните по придобитата специалност.

III. ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕТО ИМ

За постигане на основната цел на обучението учениците трябва да притежават професионалните компетенции, отразени в табл. №1.

Табл.№1

№ по ред	ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ	УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ								Относителна тежест в крайното оценяване %
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Познава и анализира епохите, направленията, теченията и стиловете в изобразителните изкуства и дизайна.	++	+		+	+				10
2.	Познава и прилага основните технологии и материали, използвани при конструирането на дизайн продукт.				+	++	++			10

3.	Обяснява основните понятия, термини и видове дизайн, обяснява и прилага основните принципи за изграждане на обемно-пространствена структура в процеса на проектиране.	++	+			++				10
4.	Прилага специфичните изразни средства и техники за представяне на художествен проект.		++ +	+	++	++		+	+	20
5.	Определя и спазва етапите на дизайнерското проектиране, организира технологичен процес, работи в екип.					++ +	+	++		12
6.	Познава структурата, пластиката и пропорциите на човешкото тяло.		++	++	++	+	+			16
7.	Познава и спазва ергономическите и техническите изисквания за създаване на художествен проект.					++	++ +		+	12
8.	Знае и прилага основните правила за безопасна работа на работното място.		+		+	+			++	10
	Тежест на учебния предмет в %	8	16	6	14	28	14	6	8	100

Легенда:

1. История на изкуството и архитектурата; История и теория на пространствения дизайн
2. Рисуване и композиция; Живопис и цветознание
3. Пластична анатомия; Перспектива
4. Скулптура и моделиране
5. Проектиране и конструиране; Комбинаторика; Технология на пространствения дизайн; Компютърна графика
6. Ергономия; Архитектура
7. Мениджмънт и икономика
8. Здравословни и безопасни условия на труд.

**УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ) И КРИТЕРИИ ЗА
ОЦЕНЯВАНЕ**

Табл.№2

№ по ред	Учебни предмети Теми от учебното съдържание:	Критерии за оценяване (знания и умения)
1.	<p>История на изкуството и архитектурата История и теория на дизайна</p> <p>1.1. Първобитно изкуство.</p> <p>1.2. Древно източно изкуство.</p> <p>1.3. Антично изкуство.</p> <p>1.4. Средновековно изкуство.</p> <p>1.5. Възрожденско изкуство.</p> <p>1.6. Изкуство на новото време.</p> <p>1.7. Модерно и съвременно изкуство.</p> <p>1.8. Фактори, влияещи върху развитието на дизайна.</p> <p>1.9. Дизайнът на 20-и век.</p> <p>1.10 Тенденции в развитието на дизайна.</p>	<p>Назовава предпоставките за възникването и обособяването на основните видове жанрове в изобразителните изкуства и дизайна.</p> <p>Сравнява епохите, направленията, теченията и стиловете в изобразителните изкуства и дизайна.</p> <p>Сравнява изявени представители, творци и техните произведения от отделни течения.</p> <p>Сравнява съдържанието, стиловите особености, изразните средства и начините за използването им в художествените произведения от различни епохи.</p>
2.	<p>Рисуване и композиция Живопис и цветознание Учебна практика</p> <p>2.1. Етапи в изграждането на етюдната рисунка.</p> <p>2.2. Материали и техники.</p> <p>2.3. Композиция.</p> <p>2.4. Перспектива.</p>	<p>Описва и спазва етапите в изграждането на етюдна рисунка.</p> <p>Използва различни материали и техники в рисуването и живописа</p> <p>Прилага законите и принципите за изграждане на композиция в етюдната рисунка.</p> <p>Описва и прилага законите на линейната и въздушната перспектива.</p>

2.5.	Конструкция, пластика и пропорции на човешкото тяло и глава.	<p>Познава анатомията и пропорциите на човешкото тяло и глава.</p> <p>Прилага елементите на светлосянката и принципите за изграждане на обемни тела.</p> <p>Спазва етапите за изграждане на художествена творба като избира обект, сюжет, дистанция, мащаб, гледна точка, материали и техники за изпълнение.</p>
3.	<p>Пластична анатомия Перспектива</p> <p>3.1. Човешка глава- череп, мускули и пластика.</p> <p>3.2. Човешко тяло- костна конструкция, мускули и пластика.</p> <p>3.3. Полови и възрастови особености.</p>	<p>Описва анатомията и пластиката на човешкото тяло и глава.</p> <p>Анализира половите и възрастовите особености на човешкото тяло и глава.</p>
4.	<p>Скулптура и моделиране</p> <p>4.1. Жанрове.</p> <p>4.2. Материали.</p> <p>4.3. Анатомия и пластика на човешкото тяло и глава.</p> <p>4.4. Композиция- особености.</p>	<p>Познава и описва видовете жанрове в скулптурата</p> <p>Познава материалите и използва пластичните им възможности.</p> <p>Познава и интерпретира анатомията и пластиката на човешкото тяло и глава.</p> <p>Обяснява спецификата на скулптурната композиция.</p>
5.	<p>Проектиране и конструиране Комбинаторика Технология на пространствения дизайн Компютърна графика</p> <p>5.1. Теория на композицията.</p> <p>5.2. Структурна и приложна</p>	<p>Познава и обяснява категориите, средствата и качествата на композицията.</p> <p>Описва морфологията на формите, равнинни и</p>

5.3. 5.4. 5.5.	комбинаторика. Методика на дизайнерското проектиране. Макетиране. Професионално проектиране.	пространствени структури. Познава и спазва етапите при проектиране на художествени форми. Описва и използва материалите, пособията и техниките за макетиране. Планира технологичния процес на макетиране. Изпълнява дизайнерски проект по задание.
6. 6.1. 6.2. 6.3. 6.4. 6.5.	Ергономия Архитектура Антропометрия. Динамика на човешкото тяло. Фактори на работната среда. Материали и пособия. Технология за обработка на материалите.	Използва антропометричните параметри на човешкото тяло при проектиране. Анализира динамиката на човешкото тяло. Познава и анализира факторите, влияещи на работната среда. Притежава знания и умения да работи с различни материали.
7. 7.1. 7.2. 7.3. 7.4. 7.5. 7.6.	Мениджмънт и икономика Организация на бизнеса. Мениджмънт. Предприемачество. Умения за работа в екип. Комуникации. Иновации.	Избира организационната форма на бизнеса. Управлява човешки ресурси. Подбира, формира и работи в екип. Преценява предприемачески рискове. Комуникира ефективно.
8. 8.1. 8.2. 8.3.	Здравословни и безопасни условия на труд Правила и инструкции за безопасна работа. Пожарна безопасност. Долекарска помощ.	Познава и прилага правилата и инструкциите за безопасна работа на работното място. Умее да реагира адекватно в критични ситуации в рамките на компетенциите си.

		Умее да оказва първа помощ на пострададал при авария.
--	--	---

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

1. Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация са:

- **изпит по теория на професията;**
- **изпит по практика на професията.**

2. Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация са задължителни независимо от формата на обучение.

3. До държавни изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация учениците се допускат след подаване на заявление в определените от министъра на образованието и науката срокове.

4. Държавният изпит по теория на професията е писмена разработка по изпитна тема.

5. Обучаваните по една и съща професия и специалност в едно училище полагат държавния изпит по теория върху една и съща изпитна тема.

6. Държавният изпит по практика на професията е изпълнение на индивидуално практическо задание и се провежда по график на училището.

7. Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация по теория и практика на професията се провеждат върху учебното съдържание, предвидено в учебните програми за пълния курс на обучение.

8. До държавни изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация се допускат ученици, които успешно са завършили класа, за който е предвидено полагането им.

9. До държавни изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация учениците се допускат с документ за самоличност.

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. Изпитните теми за държавния изпит по теория на професията са разработени в съответствие с компетенциите за достигане трета степен на професионална квалификация по професията.
2. Изпитните теми за държавния изпит по теория на професията се определят с тази изпитна програма.

3. Всяка изпитна тема е с комплексен характер и включва учебно съдържание от различни учебни предмети, както и критерии за оценяване.
4. Изпитните билети включват изпитна тема, дидактически материали (при необходимост) и критерии за оценяването. Всеки изпитен билет съдържа една изпитна тема.
5. В деня на изпита в запечатани пликове се представят всички изпитни билети, като се изтегля един от тях за всички ученици, обучавани по професията, специалността. Останалите пликове се отварят за доказателство, че са представени всички изпитни теми.
6. Продължителността на изпита по теория на професията е 4 астрономически часа.
7. Не се допуска учениците да си подсказват, да преписват и да си пречат.

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Държавният изпит по практика на професията се състои в изработване на изделие или извършване на определена работа в съответствие с компетенциите за достигане трета степен на професионална квалификация по професията.
2. Видът на изделието или характерът на работата се възлагат чрез индивидуално практическо задание, което ученикът изтегля в деня, определен за начало на изпита.
3. Индивидуалните практически задания се подготвят от комисия, определена със заповед на директора, като се съобразяват с конкретните условия за провеждане на изпита и се утвърждават от директора на училището.
4. Всяко индивидуално практическо задание включва и критерии за оценяване на дейностите, предвидени в него. Критериите в индивидуалните практически задания се съобразяват с единните национални критерии в изпитната програма.
5. Времето и мястото за провеждане на държавния изпит по практика на професията се определя по график, утвърден от директора на училището.
6. Държавният изпит по практика на професията е с продължителност до 3 дни по 6 астрономически часа.
7. В определеното в графика време и място за провеждане на държавния изпит по практика на професията учениците се явяват с работно облекло съобразно изискванията на професията.

V. СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

Всяка изпитна тема е с комплексен характер и включва учебно съдържание от различни учебни предмети.

КОМПЛЕКСНА ТЕМА

Табл.3

№ по ред	КОМПЛЕКСНА ТЕМА И ТЕМАТИЧЕН ПЛАН	ИЗПИТНИ ТЕМИ И КРИТЕРИИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА ОЦЕНКАТА	МАКС. БРОЙ ТОЧКИ
1.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 1.</p> <p>Същност на дизайна</p> <ul style="list-style-type: none"> • Възникване и развитие на дизайна • Предмет на дизайна • Цели и задачи на дизайна • Термини и определения • Видове дизайн • Закон за промишления дизайн 	<p><u>Изпитна тема №1</u></p> <p>Основни термини и определения за дизайна</p> <ul style="list-style-type: none"> -Описва причините за възникването и развитието на дизайна. -Определя дизайна като относително самостоятелна дейност в системата на обществената практика. Познава обекта и предмета на дизайна. -Определя понятието дизайн. -Сравнява видовете дизайн. -Анализира процеса на създаване на промишлени изделия. -Посочва условията и реда за регистрация на промишлен дизайн <p><u>Изпитна тема №2</u></p> <p>История на дизайна</p> <ul style="list-style-type: none"> -Описва условията и причините за възникването на дизайна. -Обяснява диференциацията и интегрирането на дейностите в дизайна. -Описва развитието на дизайна-предистория, начало на развитието на професионалния дизайн. -Познава развитието на съвременния дизайн. -Посочва условията и реда за регистрация на промишлен дизайн. 	<p>5</p> <p>15</p> <p>15</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>20</p> <p>15</p> <p>10</p> <p>5</p>

2.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 2. Формообразуване и промишлени предмети</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развитие на формообразуването. • Свойства на формата. • Формообразуващи фактори. • Категории в композицията. • Свойства и качества на композицията. • Средства на композицията. • Иновации в пространствения дизайн. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Основни свойства на формата</p> <p>-Определя понятието форма на промишленото изделие. 10</p> <p>-Описва основните свойства на формата. 10</p> <p>-Анализира общите изисквания към промишлените изделия. 10</p> <p>-Описва и анализира обективните формообразуващи фактори-функция, конструкция, материали и технология на изработка. 15</p> <p>-Илюстрира мека и твърда форма чрез рисунка. 10</p> <p>-Дефинира понятието “иновация”за развитието на пространствения дизайн. 5</p> <p><u>Изпитна тема №2</u> Принципи за изграждане на хармонични форми</p> <p>-Описва категориите в композицията-тектоника и обемно-пространствена структура. 15</p> <p>-Анализира свойствата и качествата на композицията-цялост на формата, съподчиненост на елементите, композиционно равновесие, симетрия и асиметрия. 20</p> <p>-Анализира средствата на композицията-пропорции и пропорциониране, мащаб, контраст, нюанс, метрично повторение, ритъм, цвят, светлосянка и пластика. 20</p> <p>-Дефинира понятието “иновация”за развитието на пространствения дизайн. 5</p>	
----	--	---	--

3.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 3. Методика на дизайнерското проектиране</p> <ul style="list-style-type: none"> • Цели и задачи на дизайнерското проектиране. • Видове дейности-същност. • Материали за представяне на дизайнерски проект. • Изисквания към материалите за представяне на дизайнерски проект. • Делови взаимоотношения и комуникативна култура. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Етапи на дизайнерското проектиране- аналитичен етап Проучване</p> <p>-Описва целите и задачите на отделните етапи от проучването на екстериор или интериор или детайли от тях.</p> <p>-Описва видовете дейности при проектирането и последователността им.</p> <p>-Определя материалите за представяне на проучването-доклад по темата с план- програма.</p> <p>-Описва процеса комуникация, посочва основните видове и принципи на комуникация.</p> <p><u>Изпитна тема №2</u> Разработване на идеен вариант- творчески етап-дейности</p> <p>-Описва целите и задачите на отделните етапи при разработване на идеен проект.</p> <p>-Анализира средствата и материалите за представяне на идеен проект.</p> <p>-Сравнява и анализира отделните решения при проектирането.</p> <p>-Описва процеса комуникация, посочва основните видове и принципи на комуникация.</p>	<p>20</p> <p>20</p> <p>15</p> <p>5</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>20</p> <p>5</p>
----	---	---	---

4.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 4. Методи и средства за пластично изразяване на формата</p> <ul style="list-style-type: none"> • Характеристика на макетирането- цел и задачи. • Избор на материали за макетиране. • Технологична схема за макетиране. • Основни машини, инструменти и пособия за макетиране. • Правила за безопасна работа. • Иновации в пространствения дизайн. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Технология за изработване на работен /мек/ макет</p> <p>-Познава основните цели и задачи на изработването на меки макети. 10</p> <p>-Описва основните материали, използвани при изработването на меките макети. 10</p> <p>-Анализира схемата на основните дейности и операции в тяхната последователност при изработването на мек макет. 10</p> <p>-Определя целта и същността на дейностите в етапите. 10</p> <p>-Познава инструментите и пособията, използвани при изработването на меки макети. 10</p> <p>-Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд. 5</p> <p>-Дефинира понятието “иновация” и предлага иновационни техники и технологии. 5</p> <p><u>Изпитна тема №2</u> Технология за изработване на окончателен /твърд/ макет</p> <p>-Анализира целите и задачите на окончателния макет. 10</p> <p>-Описва основните материали, използвани при изработването на твърди макети. 10</p> <p>-Съставя схема на основните дейности и операции при макетирането в тяхната последователност. 10</p> <p>-Описва целите и същността на дейностите при макетиране на твърди макети. 10</p> <p>-Описва инструментите и пособията, използвани при изработването на твърди макети. 10</p> <p>Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд. 5</p> <p>-Дефинира понятието “иновация” и предлага иновационни техники . 5</p> <p>технологии. 5</p>	
----	---	---	--

5.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 5. Методи и средства за цветографично изобразяване на формата и пространството</p> <ul style="list-style-type: none"> • Цел на изображението. • Същност на изображението. • Материали и пособия за цветографично изграждане на формата. • Технология за изобразяване. • Правила за безопасна работа. • Умения за работа в екип. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Методи за графично изграждане на формата и пространството -Определя и обяснява целта на графичните изображения в дизайнерското проектиране. -Познава и анализира отделните графични изображения-линеарни, монохромни, ескизна графика, перспективно изображение. -Описва основните материали и пособия за изпълнение на графични изображения. -Анализира видовете техники за графично изграждане на формата и пространството. -Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд. -Познава критериите за подбор на кадри за работа в екип.</p> <p><u>Изпитна тема №2</u> Методи за цветово изграждане на формата и пространството -Обяснява целта на цветовото изграждане на формата и пространството. -Познава и анализира полихромното изграждане на формата и пространството. -Описва и използва основните материали и пособия за изпълнение на цветови проект. -Описва и анализира видовете техники за цветово изграждане на формата. - Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд. -Знае критериите за подбор на кадри за работа в екип.</p>	<p>5</p> <p>20</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>15</p> <p>10</p> <p>5</p> <p>5</p>
----	---	---	--

6.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 6. Дизайнерско проектиране и ергономия</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поява и развитие на ергономията. • Предмет и основни проблеми на ергономията. • Видове ергономия. • Значение на ергономията. • Необходимост от взаимодействие между дизайнерското проектиране и ергономията. • Същност и главни насоки. • Основни проблеми на взаимодействието. • Умения за работа в екип. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Същност на ергономията -Описва и анализира причините за възникването на ергономията и нейното развитие. -Определя понятието ергономия. -Описва предмета и основните проблеми на ергономията. -Обяснява основните видове ергономия. -Разбира значението на ергономията като наука. -Знае критериите за подбор на кадри за работа в екип.</p> <p><u>Изпитна тема №2</u> Взаимодействие между дизайнерското проектиране и ергономията -Разбира необходимостта от взаимодействие между дизайнерското проектиране и ергономията. -Описва същността и главните насоки на взаимодействие. -Анализира основните проблеми на взаимодействието между дизайнерското проектиране и ергономията. -Знае критериите за подбор на кадри за работа в екип.</p>	<p>10 10 15 15 5 5 20 20 15 5</p>
----	--	---	--

7.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 7. Комплексно проектиране на работни места</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основни понятия • Цел на комплексното проектиране на работни места. • Видове работни места. • Ергономически проблеми и основни принципи при комплексното проектиране на работни места. • Антропометрия и видове антропометрични данни. • Основни антропометрични еталони и размери. • Проектантска суматография. • Здравословни и безопасни условия на труд. • Управление на човешки ресурси. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Същност и основни проблеми на комплексното проектиране на работни места</p> <p>-Познава основните понятия, с които се борава при комплексното проектиране на работни места: работно място, работно пространство, работна зона.</p> <p>-Разбира и описва целите на комплексното проектиране.</p> <p>-Познава ергономическите проблеми и основните принципи при комплексното проектиране на работни места.</p> <p>-Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.</p> <p>- Знае критериите за формиране на екип.</p> <p><u>Изпитна тема №2</u> Използване на антропометричните данни при комплексното проектиране на работни места</p> <p>- Знае основните понятия и определения в антропометрията.</p> <p>- Знае правилата за използване на основните антропометрични размери и еталони.</p> <p>-Анализира начините за прилагане на антропометричните данни в проектантската дейност.</p> <p>- Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.</p> <p>- Знае критериите за формиране на екип.</p>	<p>5</p> <p>25</p> <p>20</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>15</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>5</p> <p>5</p>
----	---	---	--

8.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 8. Терия на дизайна</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предмет на изследване на промишлената естетика. • Основни раздели. • Съвременни концепции за дизайнерско проектиране. • Предмет на изследване на производствената естетика. • Зони в производствената среда. • Елементи на производствената среда. • Закон за промишления дизайн. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Промишлена естетика</p> <ul style="list-style-type: none"> -Описва предмета на промишлената естетика като комплексна наука. -Описва понятията, характеризиращи етапите в развитието на промишлената естетика. -Сравнява основните раздели на промишлената естетика. -Анализира съвременните концепции за дизайнерско проектиране. - Знае закона за промишления дизайн. <p><u>Изпитна тема №2</u> Производствена естетика</p> <ul style="list-style-type: none"> -Описва същността на производствената естетика. - Знае и анализира теоретичните проблеми на производствената естетика. -Описва общите изисквания на производствената естетика за организация на работното място. -Определя зоните в производствената среда. -Анализира елементите на производствената среда. - Знае закона за промишления дизайн. 	<p>10</p> <p>10</p> <p>20</p> <p>15</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>5</p>
----	--	--	---

9.	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 9. Използване на цвета при дизайнерското проектиране</p> <ul style="list-style-type: none"> • Психологическо въздействие на цветовете. • Физиологическо въздействие на цветовете. • Оптично въздействие на цветовете. • Възпитателно въздействие на цветовете. • Хармонично съчетание на цветовете. • Основни принципи за прилагане на цвета при дизайнерското проектиране на промишлени изделия. • Основни принципи за прилагане на цвета в производствената среда. • Изисквания за безопасни условия на труд. • Организация на работа в екип. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Въздействие на цветовете върху човека</p> <ul style="list-style-type: none"> -Обяснява психологическата роля на цвета. -Класифицира цветовете според тяхното психологическо въздействие. -Разбира физиологическото въздействие на цветовете. - Знае и анализира оптичното въздействие на цветовете. -Анализира възпитателното въздействие на цветовете. <p><u>Изпитна тема №2</u> Основни принципи за прилагане на цвета при дизайнерското проектиране на интериор и екстериор</p> <ul style="list-style-type: none"> -Анализира общите правила за хармонично съчетаване на цветовете в практиката. -Познава и описва връзката на цветовото решение с функционалното предназначение на интериора или екстериора и условията за използване на цветовете в практиката. -Анализира връзката на оцветяването с функционално-конструктивната структура на предметите. -Описва влиянието на средата върху цветовите решения. - Знае основните принципи за прилагане на цвета в производствената среда. - Знае условията за безопасна работа при оцветяване. - Знае критериите за оценка и подбор на кадри за работа в екип. 	<p>5</p> <p>20</p> <p>15</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>5</p>
----	--	---	--

10	<p>КОМПЛЕКСНА ТЕМА 10. Дизайнът и обществото</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дизайн и качество. • Принципи на дизайнерския анализ. • Етапи на дизайнерския анализ. • Значение на качеството на продукцията. • Дизайнерско проектиране и ефективност на производството. • Социална роля на дизайна. • Закон за промишления дизайн. 	<p><u>Изпитна тема №1</u> Задачи и значение на дизайнерското проектиране за подобряване качеството на дизайна на градската среда</p> <ul style="list-style-type: none"> -Определя понятията дизайн и качество. -Описва основните изисквания, които характеризират качеството. -Описва и определя факторите, влияещи върху оптималното качество. - Знае принципите на дизайнерския анализ. -Описва етапите на дизайнерския анализ. - Знае и спазва закона за промишления дизайн. <p><u>Изпитна тема №2</u> Връзка на дизайна с промишлеността</p> <ul style="list-style-type: none"> -Описва и анализира целите и задачите на съвременния дизайн. -Анализира значението на конструктивните решения за съвременния облик на градската среда. -Определя факторите, влияещи върху повишаването производителността на труда. -Описва влиянието на дизайна върху формирането на асортимента. -Анализира влиянието на дизайна във вътрешния и външния пазар. -Анализира социалните задачи на дизайнерското проектиране. - Знае и спазва закона за промишления дизайн. 	<p>5</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>15</p> <p>5</p> <p>15</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>5</p>
----	--	---	---

3. ДИДАКТИЧЕСКИ МАТЕРИАЛИ

При необходимост към изпитните теми се прилагат планове, чертежи, схеми и други материали, които се подготвят от държавната изпитна комисия в училището.

ЛИТЕРАТУРА

Делян Топузчиев - “Основи на дизайнерското проектиране”
В. Ганчева, А. Трендафилов, А. Николова - “Промишлена естетика”
Проф. Р. Райчев-“Комбинаторика”
Ю. Сомов-“Композиция в технике”
Тодор Булев -“Дизайн на градската среда”.

VII. СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

Държавният изпит по практика на професията се състои в изпълнение от учениците на индивидуално практическо задание на основата на професионалните компетенции за придобиване трета степен на професионална квалификация. Индивидуалните практически задания се разработват от комисия, назначена със заповед на директора и се утвърждават от него.

В деня на изпита всеки ученик изтегля индивидуално практическо задание, включващо конкретна задача за изпълнение и критерии за оценяването ѝ .

Критериите за оценяване на всяко индивидуално практическо задание се разработват с помощта на единни национални критерии, заложиени в изпитната програма.

НАЦИОНАЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИНДИВИДУАЛНИТЕ ПРАКТИЧЕСКИ ЗАДАНИЯ

№ по ред	К р и т е р и и	П о к а з а т е л и	Брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	<ul style="list-style-type: none">• Спазва изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.• Поддържа ред и чистота на работното място.• Не замърсява околната среда.	ДА/НЕ
2.	Изработване на техническа документация /цветографичен проект, чертеж, схема/. <ul style="list-style-type: none">• Композиране и мащабиране на проекта във формата на	<ul style="list-style-type: none">• Адекватно използване на изобразителните техники с цел яснота на проекта без занижаване на художественото ниво.• Точност на разчета на материалите и подбор според нужните качества.• Точни и ясни чертежи и шаблони за	20

	<p>изобразителния лист.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правилно конструиране на обемно-пространствената структура /правдива перспективна рисунка/. • Вярно светлосяньчно изграждане на формите. 	<p>изпълнение на практическото задание.</p> <p>Спазване последователността на дейностите , предвидени в плана.</p>	
3.	Изработване на изделие или детайл от разработения на първия етап проект.	<ul style="list-style-type: none"> • Разчитане на проектната документация. • Организиране на трудовите дейности при спазване на етапите на изпълнението на заданието. 	35
3.1.	Ефективна организация на работното място.	<ul style="list-style-type: none"> • Подреденост на инструменти и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията. • Целесъобразна употреба на материалите. • Работа с равномерен темп за определено време. 	3
3.2.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица. • Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства). 	3
3.3.	Правилен подбор на материали, инструменти и електротехнически изделия, съобразено с конкретното задание.	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява типа и вида на необходимите материали, изделия и инструменти, необходими според изпитното задание. • Правилен подбор по количествени и качествени показатели. 	10
3.4.	Спазване на технологичната последователност на операциите според изпитното задание.	<ul style="list-style-type: none"> • Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите. • Спазване на технологичната последователност в процеса на работата. 	5
3.5.	Качество на изпълнението на изпитното задание.	<ul style="list-style-type: none"> • Съответствие на всяка завършена операция с изискванията на съответната технология. • Съответствие на крайното изделие със зададените му технически параметри. • Изпълнение на задачата в поставения срок. 	10
3.6.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на изпитното задание.	<ul style="list-style-type: none"> • Операционен контрол – при избора на материали, изделия и инструменти и изпълнение на конкретни дейности. • Контрол на техническите показатели 	4

		<ul style="list-style-type: none"> – текущ и на готовото изделие. • Оценка на резултатите, вземане на решение и отстраняване на грешки. • Оптимален разчет на времето за изпълнение на изпитното задание. 	
4.	Защита на изработената документация и изработеното изделие или детайл.	<ul style="list-style-type: none"> • Оптимална яснота на защитата. • Самооценка. • Новаторство. 	5
		О Б Щ О:	60

Първият критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако ученик получи “НЕ” в който и да е момент от изпита по този критерий, изпитът се прекратява и на ученика се поставя оценка слаб (2).

ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА ИНДИВИДУАЛНИ ПРАКТИЧЕСКИ ЗАДАНИЯ

Училището разработва практическите задания, които примерно имат следното съдържание:

Тема №1. Изпълнение на цветографичен проект.

Съдържание на дейностите, които трябва да се извършат:

- подготвя скици на изделието или интериора;
- начертава нужните проекции върху кадастрон;
- определя схемата на оцветяване в зависимост от зоните;
- съставя цветовете и оцветява проекта;
- моделира осветените повърхнини, собствените и хвърлените сенки, така че да се изяви обемът на формите и пространството;
- формат на рисувателния лист 50/70см.;
- материали- туш, темпера, акварел;
- подрежда работното си място за презентация на практическото задание.

Тема №2. Възпроизвеждане в мек макет на изделие, свързано с конкретна архитектурна среда

Съдържание на дейностите, които трябва да се извършат:

- подготвя скици на изделието;
- начертава нужните проекции върху кадастрон;
- подготвя необходимите шаблони, материали и пособия;
- изрязва детайлите, моделира, лепи;
- конструира макета;
- формат на рисувателния лист 50/70см.;
- мащаб на макета на изделието – 1:1; 1:2 в зависимост от габаритните размери на изделието;
- подрежда работното си място за презентация на практическото задание.

VII. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

1. Системата за оценяване на държавните изпити за придобиване на професионална квалификация е точкова. Максималният брой точки за оценяване на всяка изпитна тема и на всяко индивидуално практическо задание е по 60 точки.
2. Оценяването на всяка изпитна тема се извършва по критериите към нея, определени в изпитната програма.
3. Оценяването на всяко индивидуално практическо задание се извършва по критериите, изписани в него, които са разработени на базата на националните критерии, определени в изпитната програма.
4. Всеки член на съответните изпитни комисии, включително председателите, преглеждат и оценяват разработените изпитни теми, преглеждат и оценяват индивидуалните практически задания и изслушват защитите им (ако това е предвидено в изпитната програма) и вписват определения от тях брой точки в съответния индивидуален протокол.
5. Реалният брой точки от държавните изпити по теория и практика на професията се изчислява като средноаритметичен с точност до 0,01 от точките на всички членове на съответните изпитни комисии.
6. На всяка изпитна тема се поставя рецензия и реалният брой точки, с които тя е оценена, под които се подписват всички членове на комисията.
7. В индивидуалните практически задания се изписва реалният брой точки, под които се подписват всички членове на комисията.
8. Цифровата оценка с точност до 0,01 от държавните изпити по теория и практика на професията се изчислява по формулата:
ЦИФРОВА ОЦЕНКА = 0,1 X РЕАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ
9. Цифровите оценки се вписват в протоколите за резултатите от държавния изпит по теория на професията и от държавния изпит по практика на професията.
10. Цифровите оценки се обявяват най-късно до пет дни след приключване на изпитите.

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ПЛАСТИЧНИ ИЗКУСТВА

„АКАД. ДЕЧКО УЗУНОВ”, гр. КАЗАНЛЪК

Петя Минекова – учител по дизайн

Илиян Желев – учител по рисуване